

MARC
 16 C Marija, spokor.
 17 P Patrik
 18 S Ciril Jeruz.
 19 N 4. Postna-Jozef
 20 P Feliks in tov.
 21 T Benedikt
 22 S Nikolaj, zvel.
 23 C Irenej
 24 P Gabriel
 25 S Oznan, M. D.
 26 N Tiha nedelja
 27 P Rupert, škof
 28 T Janez, pušč.
 29 S Jona
 30 C Angela, Pol.
 31 P Bl. Modest

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Weslo: En vere in narod — en pravica in resnica — ob boju in smagi

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
 (Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKI
 LIST V
 ZDRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 59.

CHICAGO, ILL., TOREK, 28. MARCA — TUESDAY MARCH 28, 1939

LETNIK (VOL.) XLVIII.

Mussolinijeve zahteve Franciji - Franco začel ofenzivo

Tunizija, Džibuti in sueški prekop tvorijo zahteve, ki jih je Mussolini stavil na Francijo. — Govor manj bojevit, kakor se je pričakovalo. — Mussolini proslavljal silo in ožigosal demokracijo in pacifizem.

Rim, Italija. — Dočim so Italijani že skoraj štiri mesece kričaje izražali zahteve po raznih kosih francoske zemlje, so te zahteve dobile uradni značaj šele zdaj, ko jih je Mussolini sam izrekel ter pri tem tudi natančno opredelil, kaj pravzaprav hoče Italija od Francije. Izrazil je te zahteve Mussolini v svojem govoru, ki ga je imel v nedeljo zvečer ob proslavi dvajsetletnice, kar je bila ustanovljena prva fašistična udarna četa.

Na ta njegov govor je Evropa, zlasti pa Francija, čakala z veliko napetostjo, kajti z gotovostjo se je pričakovalo da bo razjasnil odnose med Italijo in Francijo, dasi je istočasno obstojal strah, da bo ustvaril še bolj napeto razmerje med obema državama. Kljub temu pa, da je Mussolini v govoru po svoji navadi rohnel nad demokracijo in pacifizmom, je vendar kazal veliko manjšo bojevost, kakor se je pričakovalo. Nekateri vidijo v govoru celo Mussolinijevo naklonjenost, da se upovstavi prijateljstvu s Francijo, ako bo ta le pristala na zahteve Italije, o katerih trdi Mussolini, da so popolnoma upravičene.

Ozemlje, ki ga zahteva Italija od Francije, je, po Mussolinijevi izjavi Tunizija v severni Afriki, Džibuti z okoličnimi vzhodni Afriki, in pa solast sueškega prekopa. Mussolini ni vključil Korzike in Nice, po katerih je Italija neuradno kričala. Franciji, je dejal Mussolini, je na pristo dano, da odbije te italijanske zahteve, in nato povdaril: "Toda ne bo se mogla pozneje pritoževati, ako bo prepad, ki zdaj loči obe državi, postal tako globok, da ga bo težko, ako že ne celo nemogoče zasuti".

To so bile najostreje besede, ki jih je Mussolini naperil direktno na Francijo. Pač pa je tem ostrejšo zagrozil demokraciji in državam v splošno. Povdaril je, da bodo avtoritarne države na vsako zvezo, ki bi bila naperjena proti njim, odgovorile s tem, da bodo iz obrambe prešle na ofenzivo na vseh točkah. O osi Rim-Berlin je zatrdil, da je neprelomljiva, češ, da njena moč ne obstoja samo iz sorodstva dveh držav, marveč še bolj v tem, ker se v njej srečate dve sorodni revoluciji, enako nasprotni vsem pojmom o sedanji civilizaciji. Še posebej pa je Mussolini povdaril, da so le tisti odnosi med državami kaj vredni, ki temelje na sili in, da je sila odločujoč element pri njih politiki, ter da "o kakem bratstvu, sesterstvu, bratranstvu in drugih podobnih odnosih niti slišati ne maramo več." O kakem "stalnem miru" pa je govornik dejal, da bi bil katastrofa za človeško civilizacijo, in da so mu zato profesionalni pacifisti še posebno mrzki.

JAPONSKA OB- SOJA SOVJETE

Trdi, da Rusija kaže sovražnost napram njej.

Tokio, Japonska. — Tukajšnja časopisna agencija je koncem zadnjega tedna izrazila ostre obdolžbe proti sovjetski Rusiji, da se ta stalno pripravlja na spopad z Japonsko. Tako, pravi, gradi Rusija močne utrdbne severno od Čangkufeng, kjer je lani prišlo do bitk med obema državama. Istočasno je eden japonskih vladnih uradnikov vložil protest pri zastopniku Rusije proti govorom, naperjenim proti Japonski na kongresu komunistične stranke v Moskvi, in trdi, da ti govori utegnejo škodovati odnosom med obema državama.

JUNAŠKI FANT REŠIL ŽIVLJENJE

Chicago, Ill. — 18 let stari Clifford Youmans, 5109 Kimbark ave., po pravici zasluži odlikovanje za svoj junaški čin, ki ga je izvršil zadnji petek. Sedel je na obrežju jezera ob 54. cesti, ko je videl, kako se je dvema dečkoma kake četrte milje daleč na vodi prevrnil čoln in kako se borita za življenje. Brez pomišljanja je odvrnil obleko in splaval na pomoč. S seboj je vzel kos lesa, ki je plaval na vodi, in prispel na mesto nesreče še dovolj zgodaj, da je pomagal enemu obeh ponesrečenecv, dočim je drugi med tem že utonil. Rešenemu, 17 letnemu R. Bensonu, je v podporo ponudil kos lesa in ga nato deloma porival, deloma vlekla na varno k obrežju. Tamkaj se je med tem nabralo na stotine ljudi, ki so z glasnimi vzkliki pozdravljali rešitelja.

SLABA NOVICA ZA ZLOČINCE

Chicago, Ill. — Na svoji sedmi zadnji petek je mestni odbor odobril neko odredbo, ki je tukajšnji zločinci gotovo ne bodo z veseljem pozdravili. Dovolilo se je namreč policijskemu departamentu nakazilo \$50,338, s katerimi naj ta nabavi 63 novih policijskih avtomobilov, in poleg tega \$11,425 za 631,000 krogel.

DEKLICA ZA DELA \$50,000

Chicago, Ill. — Za družino Eric Peterson, 5812 No. Rockwell st., so finančne skrbi, ki so jih neusmiljeno trle zadnje čase, končane. Pretekli petek je namreč loterijska srečka za irske konjske dirke, ki jo je Mrs. Peterson kupila na ime svoje 14 letne hčerke, Glonije, zadela lepo svoto \$50,000. Kakor pravi ženska, je cel čas pridno molila, da bi jim prišla kako pomoč iz stiske, in imela je tako zaupanje, da ni samo upala, marveč kar vedela, da pomoč ne bo izostala. In tako je res prišla.

HITLER ČESTI- TAL PAPEŽU

Nazijski listi istočasno zasmehovali cerkvene dostojanstvenike.

Amsterdam. — Poročila govore, da je Hitler lastnoročno napisal pismo novemu papežu Piju XII. ob njegovi izvolitvi in mu v toplih besedah izrazil svoje osebne čestitke, dočim je uradnim potom storil isto še njegov poslanik. Domnevalo bi se iz tega, da bo med cerkvi in državo v Nemčiji prišlo do prijateljskih odnosov. Ravno nasprotna slika pa se dobi iz nazijskega časopisa. To je namreč skoraj istočasno na surov način napadalo in smešilo razne kardinale, ki so bili zbrani pri volitvah v Vatikanu, in posebej pa je zasmehovalo še konklavo. — Komu je torej verjeti?

LEBRUNA SILIJO, NAJ OSTANE PREDSEDNIK

Pariz, Francija. — Termin francoskega predsednika Lebruna se bliža koncu in 4. aprila bi imel parlament izvoliti njegovega naslednika. Parlamentarni krogi pa so podvzeli gibanje, da se pregovori Lebrun, naj obdrži svoje mesto, in da se sploh odložijo volitve, dokler vlada sedanja nevarna situacija v Evropi. Dva kandidata, ki sta se nameravala potegovati za Lebrunovo mesto, sta baje pri volji, da prekličeta kandidaturu, ako se Lebrun izjavi, da ostane.

RESOLUCIJA PROTI DEL. TAJNICI POBITA

Washington, D. C. — Kakor je bilo že poročano, je bila v poslanski zbornici svoječasno predložena od republikanskega poslanca Thomasa iz N. J. resolucija, da se ima delavska tajnica Perkins postaviti na zatožno klop in pod kazensko obravnavo, češ, da je preveč milo postopala proti H. Bridgesu in ni dovolila njegove deportacije. Juridični odbor zbornice pa je zadnji petek enoglasno razveljavil to

POS LANIK PRIPOROČA MOLČANJE

London, Anglija. — Tukajšnji ameriški poslanik Kennedy se je izrazil zadnji petek napram časnikarjem, da bi bilo dobro v sedanjem razburjenju, ki so ga povzročili dogodki prejšnjega tedna, da bi vsakdo, ki ni uradno pooblaščen, da govori v imenu svoje vlade, držal jezik za zobmi, očitno, da se prepreči še večje vznemirjenje. Omenil pa je, da zna biti sedanja nevarnost vsaj tolikšna, kakor je bila v septembru, ako ne še večja.

PO KAT. SVETU

Washington, D. C. — Isti dan, namreč 20. marca, je katoliški cerkvi v Ameriki smrt pobrala kar dva škofa. Eden od njih je bil 63 letni Bern. J. Mahoney iz Sioux Falls, drugi pa 80 letni Jos. H. Conroy iz Ogenzburg, N. Y. — Pariz, Francija. — Katoliška del. organizacija, Mednarodna konferenca krščanskih sindikatov, se zadnja leta čimdalje bolj širi in ima zdaj 1,200,000 članov širom osmerih držav. Istočasno pa naseduže v fašističnih državah.

Kaunas, Litvenija. — Judovstvo na splošno se zaveda, da je s pokojnim papežem, Pijem XI., izgubilo dobrega prijatelja in, da pokaže svojo hvaležnost, so tukajšnji Judje nabrali v njegov spomin \$1,700 za katoliško dobrodelje.

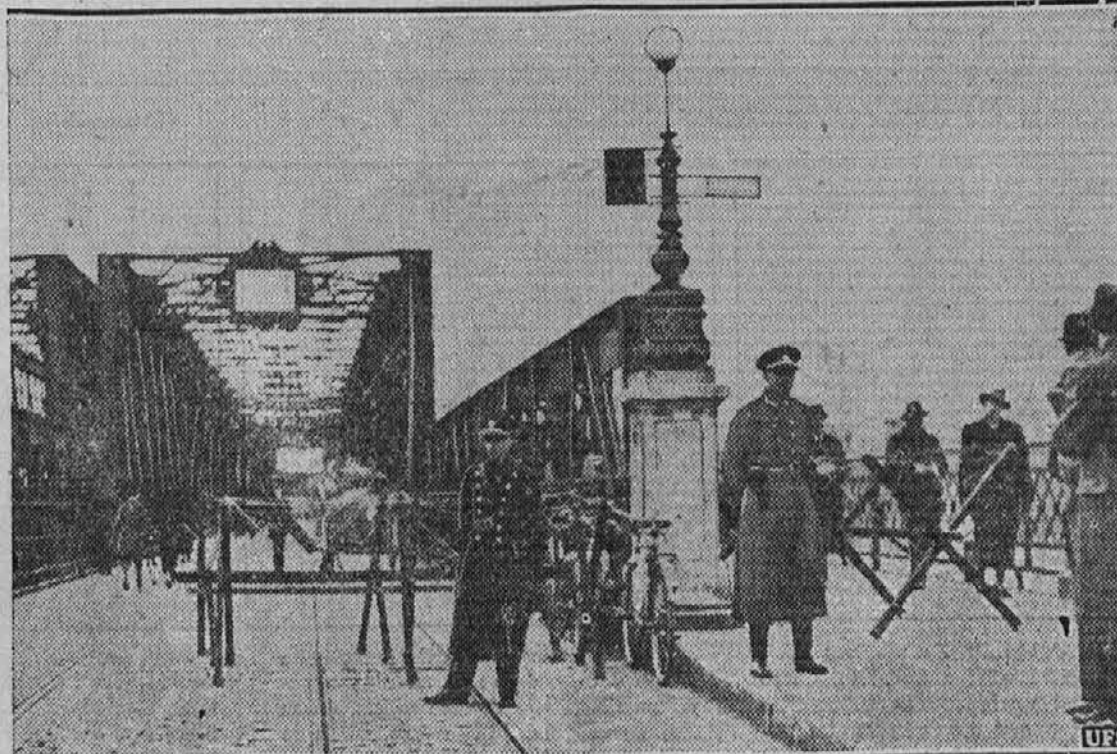
ZVESTI SLUŽABNIK PREPREČIL UGRABITEV

New York, N. Y. — Na dom episkopalnega škofa, Wm. T. Manninga, sta prišla zadnji petek zvečer dva tučca. Pri vratih ju je sprejel služabnik, črnc Thomas Wilson. Tučca sta pričela pogovor z Wilsonom, ter ga skušala pregovoriti, naj jima odda proti odkupnini tri leta staro vnučinko škofa. Ponudila sta mu takoj \$500 in mu obljubila, da bo pozneje dobil še \$1000. Služabnik pa je v odgovor zakričal nad njima, naj se pobere, zaloputnil vrata ter poklical policijo. Vendar pa sta tučca neovirano pobegnila v avtomobilu.

Ne glej, da agitirajo za katoliški tisk samo nekateri, tudi ti se dvigni in stori kaj za svoj katoliški časopis!

resolucijo, češ, da ni dovolj dokazov za obdolžitve.

OB IZGREDIH V BRATISLAVI

Most, ki veže slovaško prestolico, Bratislavo, z bivšo Avstrijo. Med demonstracijami proti Čehom, ki so tvorile začetek razsula Čehoslovaške, je tukaj eksplodirala bomba, ki je ubila šest oseb. Zadnji teden je imela Slovaška, ki je zdaj pod 'pokroviteljstvom' Nemčije, nove obsejne spopade z Ogrsko.

ŠPANIJA V NOVI BITKI

Po brezuspešnih pogajanjih med nacionalisti in republikanci odredil Franco novo ofenzivo.

Hendaye, Francija. — Pogajanja med nacionalistično in republikansko vlado v Španiji so se razbila in general Franco je podvzel v nedeljo dolgo pričakovano končno ofenzivo proti tistem delu države, ki je še pod oblastjo madriške vlade.

Kakor je madriška vlada objavila po radio, je bila pripravljena za podajo pod pogoji, da nacionalisti ne bodo izvajali niti kakšnega maščenja niti nad vojaštvom, niti nad civilisti, ki so med vojno stali na vladni strani, in enako ne nad voditelji v vladi; dalje, da se nudi tistim, ki žele pobegniti, 25 dni časa za to, in končno, da se odpravijo iz Španije Italijani in Mavri. Na garancije so nacionalisti pristali, se poročila iz Madrida; prekinili pa so pogajanja, ko so se republikanci izjavili, da jim ni mogoče, izpolniti vseh pogojev, ki so jim bili stavljeni, v tako kratkem času.

Iz Madrida prihajajo neuredne vesti, da namerava tamkajšnja vlada brezpogojno prepustiti mesto nacionalistom, kljub temu, da so bila pogajanja brezuspešna.

ZVESTI SLUŽABNIK PREPREČIL UGRABITEV

New York, N. Y. — Na dom episkopalnega škofa, Wm. T. Manninga, sta prišla zadnji petek zvečer dva tučca. Pri vratih ju je sprejel služabnik, črnc Thomas Wilson. Tučca sta pričela pogovor z Wilsonom, ter ga skušala pregovoriti, naj jima odda proti odkupnini tri leta staro vnučinko škofa. Ponudila sta mu takoj \$500 in mu obljubila, da bo pozneje dobil še \$1000. Služabnik pa je v odgovor zakričal nad njima, naj se pobere, zaloputnil vrata ter poklical policijo. Vendar pa sta tučca neovirano pobegnila v avtomobilu.

Iz Jugoslavije

Kriminalna policija v Beogradu je odkrila veliko mednarodno tihotapsko afero, in aretirala več oseb. — Vlada prepovedala ustanavljanje veleblagovnic. — Smrtna kosa in drugo.

Zanimive aretacije v Beogradu

Beograd, 6. marca. — Kriminalna policija je odkrila veliko, prav senzacionalno mednarodno tihotapsko afero. Številni ljudje so pod vodstvom 13 bančnikov tihotapili devize in valute iz države v tujino. Vsi so bili aretirani; večina med njimi je židovskega rodu. Glavni vodja tihotapske družbe je direktor pariške banke Comptoir d'Antin Emil Ciprut ki je iz Perzije. V afero je zapletena vsa beograjska črna borza.

Emil Ciprut je bil že nekaj časa v poslovnih zvezah z beograjskimi bančniki in spekulanti na črni borzi. Razen njega je bilo aretiranih še 12 spekulantov in večje število drugih ljudi. Zbrali so že za okrog 40 milijonov din deviz in valut, ki so jih nameravali v kratkem iztihotapiti v tujino. Ciprut se je že dalje časa mudil v Beogradu. Na videz se je zaročil z beograjsko židinjko Ireno Altaras da bi se mogel nemoteno posvečati svojim kupčijam, ki jih je sklepal po večini v dragih nočnih lokalih. Devize in valute so kupovali po vsej državi in so jih drago plačevali. Posebno mnogo so jih odkupili od ljudi v Južni Srbiji. V času, ko je n. pr. funt notiral v svobodnem prometu na beograjski borzi 258 din, so ga na črni borzi kupovali po 370. Ciprut je živel običajno v Parizu, kjer mu brat Filip vodi banko. Pri preiskavi v njegovem beograjskem stanovanju so našli mnogo čekov, efektov in valut. Pri zasliševanju je izdal vse svoje tovariše. Tudi vseh ostalih 12 menjalecv je že priznalo svoja dejanja.

Pod avtom

V Mariboru je v neki ulici avto podrl na tla 41 letno bolniško strelnico Marijo Bračič, ki je dobila močne poškodbe po vsem telesu.

S kamenjem in noži

V mariborsko bolnico je moral 28 letni Franc Krivec iz Hotinje vasi, ker so, ko se je vračal domov, navalili nanj neznan napadalci, sedem po številu in ga obdelali s kamenjem in noži ter ga močno poškodovali po glavi in rokah.

Nesreča med otroci

Na šolskem vrtnu na Ljubčani je neki fant po nesreči udaril 13 letnega sina posestnice Franca Arzenška iz Škoflje vasi pri Celju s sekuro po glavi tako močno, da mu je prebil lobanjo in so težko poškodovanega fanta odpeljali v celjsko bolnico.

Umestna prepoved

Ljubljana, 6. marca. — Iz Beograda se poročila: Prejšnja uredba o veleblagovnicah je potekla z novim letom 1939. Ministrstvo za trgovino in industrijo je s svojim razpisom prepovedalo izdajanje dovoljenj za nove veleblagovnice tudi po poteku veljavnosti omenjene uredbe. Ker pa se je bilo vseeno bati, da bi kdo ustanavljal nove blagovnice, je v soboto ministrski svet na predlog ministra za trgovino in industrijo g. Jevrema Tomiča podpisal uredbu o prepovedi ustanavljanja novih veleblagovnic v naši državi. Ta sklep vlade je za naše gospodarstvo izrednega pomena in ga bodo trgovci po vsej državi pozdravili, ker je končno prinesel jasnost v tem važnem za naše gospodarsko življenje prečem vprašanju.

Huda nesreča

V torek 7. marca popoldne se je v bližini Litije na železniški progi pripetila huda nesreča. Skozi mali predor pri

Kresnicah se je po službenih opravkih vozil po progi s kolesom 45 letni progovni nadzornik Franc Ranko iz Gradca pri Litiji. Nasproti mu je privozila železniška drezina, ki je Ranko v predoru ni opazil, ker ni bila razsvetljena. Drezina je Ranka butnila v stran in je obeljal s hudimi poškodbami. Pripeljan je bil v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili hude, vendar ne smrtonevne poškodbe.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Franc Verbič, potnik tvrde J. C. Mayer, ki je bil rojen v Mengšu leta 1883. — V Celju je umrla Janja Bervar, soproga višjega sodnega oficijala stara 45 let. — V mariborski bolnici je umri Kvirin Pertl, šolski upravitelj v pokoju. Služboval je na raznih mestih, nazadnje je celih 34 let bil šolski upravitelj pri Kapeli, kjer je tudi 22 let vodil cerkveno petje. Star je bil 64 let.

Pod avtom

V Mariboru je v neki ulici avto podrl na tla 41 letno bolniško strelnico Marijo Bračič, ki je dobila močne poškodbe po vsem telesu.

S kamenjem in noži

V mariborsko bolnico je moral 28 letni Franc Krivec iz Hotinje vasi, ker so, ko se je vračal domov, navalili nanj neznan napadalci, sedem po številu in ga obdelali s kamenjem in noži ter ga močno poškodovali po glavi in rokah.

Nesreča med otroci

Na šolskem vrtnu na Ljubčani je neki fant po nesreči udaril 13 letnega sina posestnice Franca Arzenška iz Škoflje vasi pri Celju s sekuro po glavi tako močno, da mu je prebil lobanjo in so težko poškodovanega fanta odpeljali v celjsko bolnico.

Zrtev dela

Pri prezidavanju neke tovarne v Ljubljani je bil zaposlen med drugimi tudi 35 letni delavec Jože Križmanec z Drenovega griča. Ko je bil ravno zaverovan v neko delo pod odrom, ga je nekdo opomnil, da se naj umakne. Res z odra je padel težak hlod, katerega mu se je Križmanec umaknil s skokom na stran, pa je pri tem nesrečno padel in si zlomil nogo.

Mati streljala na sina

V Veljunu pri Karlovcu sta se sprla 27 letni Miloš Davičovič in njegova mati. V prepiru je mati pograbila za sanokres in ustrelila na sina. Zadel ga je v levi bok in so ga morali zaradi hude poškodbe spraviti v bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedelj in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za štiri leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za štiri leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ukrajina

Nemške želje po Ukrajini so sovjeti resno vzeli. Izrazil jih je prvič Hitler v svoji knjigi "Mein Kampf" in po njem je zavojevanje Ukrajine postal sestavni del nemškega imperialističnega načrta, ki so ga že od raznih strani obdelali mnogi nemški vojaški in civilni pisatelji. Po zasedbi Češke so skrbi sovjetov za Ukrajino še bolj narasle. Opozorilo, koliko je ura, pa jim je še posebno služilo zadržanje nemške diplomacije ob vprašanju glede Podkarpatske Ukrajine.

Sovjeti so se zdaj resno zbalali in pričeli s pomembnimi vojaškimi ukrepi. Najprej so začeli močno utrjevati zapadno mejo, obenem pa so na Ukrajino premostili velik del svojih najboljših čet. Sicer je vprašanje vojaške vrednosti sovjetske armade poglavje za sebe, ki ga iz mnogih razlogov, ki so na dlani, ne sovjetski prijatelji ne njihovi nasprotniki ne jemljejo preveč resno. Toda očitno je, da je sovjetom le mnogo na tem ležeče, da bi obdržali Ukrajino pod svojim gospodstvom. Kajti bogastvo Ukrajine, ki mika Nemce, predstavlja prav tako nenadomestljivo vrednost za Moskvo.

Predvsem je ukrajinska zemlja neizmerna žitnica, iz katere sovjeti letno izvozijo 7—8 milijonov ton samo pšenice. Tega žita gre mnogo v inozemstvo, z izkupičkom si sovjeti pridobijo zdravo inozemsko valuto, ki jim je za trgovanje z zunanjim svetom nujno potrebna. Toda v Ukrajini poleg pšenice tudi izvrstno uspeva riž, sladkorni trs (že pred vojno je Ukrajina pridelala nad 100 milijonov pudov sladkorja) in južno sadje, kakor uspeva le še v najjužnejših predelih Evrope. Ogromno je bogastvo ukrajinske živinoreje, vinogradništva, mnogih dragih rud itd. Sedanji pridelek bi bilo mogoče pod umnim vodstvom in primerno racionalizacijo še podesetoriti. Toda Ukrajina ni le bogata kruha, vina, mleka in mesa, ampak tudi rud. Njeno rudno bogastvo je tako veliko, da spada med največje na vsem svetu. Najvažnejša sta premog in železo, ki omogočata, kjer se skupaj nahajata, največji razmah industriji. V ozemlju Doneca cenijo, da leži nad 25 milijard ton izvrstnega črnega premoga in na stotine milijonov ton železa. Sovjeti izkopljejo letno v Ukrajini okrog 40 milijonov ton premoga in okrog 8 milijonov ton železne rude. Carska Rusija je v Ukrajini izkopala nad tri četrtine vsega svojega premoga in železa. Približno isto razmerje je ostalo tudi pod sovjeti. Ukrajina pa ima tudi nafto, in sicer je letno pridobe nad poldrugi milijon ton, kar obilno zadostuje za njene lastne potrebe.

Hitler je torej iz svoje strani modro ravnal, da je oči Nemcev obrnil na Ukrajino. V svojem govoru 30. januarja letos je znova močno poudarjal, da je Nemčija v gospodarskih težavah, ker mora 130 ljudi preživljati na kvadratni kilometer. Morda bi Nemci živeli lažje in bolje, ko ne bi 20 odstotkov vseh svojih surovin uporabljali za oboroževanje. Značilno pa je, da bi jim v njih težavah tudi vrnitev vseh nekdanjih nemških kolonij bistveno ne koristila. Nemški gospodarski strokovnjaki so namreč izračunali, da je Nemčija uvozila lansko leto od zunaj za vrednost približno 5.5 milijard mark. Ko bi Nemci imeli vse svoje nekdanje kolonije, bi po sodbi istih strokovnjakov mogli iz njih uvoziti kvečjemu za 500 milijonov mark, to je kvečjemu desetino tega, kar Nemčija v sedanjih razmerah potrebuje od inozemstva. Ukrajina sicer nima vseh prvih (16 od 34, kar je bistvenih za narodno gospodarstvo — vseh pa nobena država nima sama), toda njena posest bi Nemčiji več koristila, kakor posest vseh njenih nekdanjih kolonij. Razen tega leži Ukrajina tako rekoč pred nosom in ne morda kje v Afriki ali daljnji Oceaniji, od koder je dolg, nevaren in drag prevoz v Evropo.

Nas bi seveda izredno zanimalo, kako se Ukrajinci sami zadržijo napram rešitvi ukrajinskega vprašanja v smislu nemških želja. Kakšno je mnenje Ukrajincev, ki žive pod sovjeti, pod Poljsko in Romuniji seveda ne bomo mogli zvedeti. Toda, če oni Ukrajinci, ki so danes raztreseni kot begunci zlasti po Češkem, v Nemčiji, Franciji in v Jugoslaviji, tolmačijo pravo razpoloženje ukrajinske duše, potem bi se zdelo, da niso popolnoma gluhi za nemško propagando. Če prebiramo njih knjižne in propa-

gandne spise, ki jih izdajajo v emigraciji, zveni iz njih približno sledeča miselnost: Pod sovjeti je danes na 650.000 kv. km okrog 33 milijonov Ukrajincev, pod Poljsko jih je na 138.000 kv. km nad 6 milijonov, v Romuniji na 22.000 kv. km nad en milijon in na Češkoslovaškem na 14.000 kv. km okrog 600.000. Skupaj torej na 824.000 kv. km nad 40 milijonov ukrajinskega naroda, ki je razdeljen na štiri države. Povsod je Ukrajinec preganjan in zatiran, nobena od teh držav mu ne prizna niti politične enakopravnosti, niti enakopravnosti v jeziku in narodnosti. Carska Rusija je leta 1876 s posebnim ukazom prepovedala rabo ukrajinskega jezika in popolnoma v tem duhu postopajo z Ukrajinci tudi sovjeti. Ako nas Nemčija zbere in združi vse pod enim krovom, ne more biti za Ukrajince slabše, kot je sedaj...

Gotovo je do tega fatalističnega gledanja prignal Ukrajinec obup in gnjev na lastne slovanske brate, ki v resnici postopajo z velikim slovanskim narodom slabše kakor bi mogel ravnati tujec. Gotovo pa ima svoj delež tudi spretna in bogato financirana propaganda. Sovjeti so baš zaradi slednje naravnost hermetično zaprli ukrajinsko mejo in začeli izvajati najstrožji režim v Ukrajini, kjer bi hoteli s krvavim terorjem zatreti tudi vsako sled narodnega ukrajinskega gibanja, ki se danes more pojavljati seveda le v komunistični organizaciji. Toda ali bo s takimi brutalnimi metodami mogoče trajno držali 40 milijonski narod v sužnosti?

Vse tako kaže, da bomo Slovani zaradi svoje ozkosrčnosti in pomanjkanja slehernega čuta za politično stvarnost zopet enkrat izgubili in zaigrali zgodovinsko priložnost, da bi se strnili in uveljavili na prostoru, ki je bil od davnin nam dan v gospodstvo.

ZA KAKŠNO DEMOKRACIJO?

Cleveland, O.

Cenjeno uredništvo Amer. Slovenci! — Dovolite mi, da dam malo izraza hvalečnosti za opis ki je bil priobčen pod naslovom: "Nečloveške ječe v Barceloni" z dne 17. marca v številki 52. Kaj in kako so počenjali "lojalisti" z onimi, ki so ostali na strani stare vlade in se potem pridružili nacionalistom; bili so vrženi v ječe in tam nečloveško mučeni do smrti.

Pravi izraz o tem je prav zares samo ta ki se glasi "satansko počenjanje". In to se je dogajalo pod imenom "demokracije". Za to demokracijo so tudi zbirali "Zorkoti" in drugi v Clevelandu med katoličani, da podpro taka zlodejstva. Mar ni to največja hinavščina in zločinstvo! Katoličan naj pod pretevo, da pomagajo demokraciji z denarjem podpre gonjo onih, katerih namen in cilj je, da ustrahujejo one, ki so ostali svoji vladi naklonjeni, v kateri so zvaljivali zadovoljstvo in svobodno življenje dotlej vsa srečna leta?

Komu se še ne bo razjasnilo v glavi, da so bile vse te fraze teh zagovornikov tako zvanih "lojalistov" le maska, pod katero so delovali za čisti komunizem, o katerem bomo v katoliških listih razglašene grozote, kaj so počenjali povsod, kjer so mogli priti do moči in oblasti. — Sramočilo, da velika sramota za nas Slovence kot katoliški narod,

da se je na naše slovensko ime kolektalo za tako "tolpo", ki je šla za tem, da se s katoličani in z vsemi, ki bi se ustavljali "komunističnim lojalistom" zavijejo vratovi in da se jih pomori na najbolj krut način, kot smo že toliko brali o raznih razkritjih, ki prihajajo na dan in poročajo o grozodejstvih. Mi smo bili že od začetka poučeni za kaj se gre v Španiji in nismo se motili. Čakali smo le, kedaj se bo razkrilo hinavstvo tiste "demokracije", za katero je bil zadaj ruski komunizem. Sedaj smo na jasnem in sedaj lahko povemo v obraz "Zorkotom" in vsem tistim, ki so nabirali in agitirali za "Španijo in njene lojaliste" pod pretevo takozvane demokracije, medtem ko jim je za pravo demokracijo toliko, kot za lanski sneg!

Katoličani, bodite vendar previdni in zavedni ter ne dajte se varati takim, katerih namen je da vas izkoriščajo v času nejasnosti. Dolžnost katoličana je vsaj toliko, da, če že iz radovednosti in iz stališča kot član organizacije bere tudi še druge komunistične naklonjene liste, da vsaj iz spoštovanja do resnicoljublja in pravičnosti bere tudi vsaj katoliški časopis. Koliko ljudi bi ne zašlo na pota nesrečnega odpadništva, če bi se bili večkrat posluževali branja katoliškega časopisa, katerega namen je, da ljudi pouči o resničnosti borbe, ki gre za tem, da ljudi najprej odtegne od pravega krščanskega

nauka in jih potem lahko vede v odpad in revolucijo, kakor se je to zgodilo v Španiji. Človeku se zdi smešno, da namreč katoličani na eni strani toliko store za vzdrževanje cerkva in šol ter izvršujejo druge verske dolžnosti, na drugi strani pa, kjer se gre za velike ideali katolicizma, pa zgreše največjo dolžnost. To je, da jim ni prav nič, ali pa prav malo na tem, da bi obdržali ali širili katoliško časopisje. Katoliški list je in mora biti za katoličana največji prijatelj. Moj in vsakega druge drugega rojaka prijatelj je tisti, kateri resnično želi meni dobro in me v dvomih vselej prav poučudi. — Katoliški časopis bi se moral nahajati v vsaki katoliški hiši. Tudi v hišah radikalnih ljudi, če so zares taki, za kakoršne se imajo. Če tega ne sprejmejo in se nočejo zati prepričati o resničnosti vsebine katoliškega časopisa, potem niso ti ljudje ne tvoji in ne moji prijatelji in niso niti prijatelji resnice! — Kdor pripada še k drugim strankam, bi moral biti povsem tudi pravičen in vselej stremeti za resnico. Mi katoličani gremo samo za tem, da zagovarjamo resnico in da pobijamo hinavščino in laž ter vse, kar je resnici nasprotno. — V Španiji je bilo za zagrinjalom "demokracije" hinavstvo, ruski komunizem in boljševizem. Našim ljudem so pa na žalost naši slovenski časopisi, ki so v rokah takih, ki streme za komunizmom poročali "hinavsko laž", da zbirajo za demokracijo. In ljudje, ki so dobrega mnenja, so jim seveda sledili in dajali. Tako jih je šlo tisoče in tisoče na limanice tem ne "demokratom", širom Amerike, marveč "propagandistom" da so tako podaljšali krvavo klanje v Španiji. — Zagrinjalo se odpira in sedaj se prikazujejo vsa zlodejstva. — Kaj poretka danes ti zagovorniki "lojalistov"? Ker ne morejo tega prikriti, ker za ta zlodejstva ve že celi svet, pravijo: "Oh, saj so tudi na Frankovi strani tako delali". Pa jim prav lahko odgovorimo da niso. Slišali smo izjave voditeljev nacionalistov, ki so bile povsem in za vse pravične. Vedno so bili pripravljeni ravnati bratsko s temi, ki so ostali vladi in domovini naklonjeni, dočim je bil njih namen kaznovati le resnične zločince. To je pravičnost, napram kateri nihče ne more ugovarjati. — Na drugi strani je pa nesramno grozodejstvo, katerega ne more odobravati noben človek. In za take so zbirali naši odpadniki. — Žalostno! Pa vendar ti ljudje največ žive med katoličani in v mnogih ozirih od njih pričakujejo svoj vsakdanji kruh.

Katoličani, vi sami sodite, ko sedaj berete razna razkritja o zlodejstvih španskih lojalistov nad katoličani in nad temi, ki so hoteli ostati zvesti stari vladi. — Še več bomo brali in še večkrat bomo povdarjali. Vse to bomo storili, da se skaže pravičnost na eni in hinavstvo na drugi strani, ki

so šli za tem, da uničijo vero v Boga in da se povsod čimprej vpeleje Stalinov program.
A. G.

HVALA VSEM, KI SO POMAGALI

Pueblo, Colo.

Ker sem bila na dveh družstvenih sejah in pri par prijateljih, sem nabrala svoto \$12.00, katere sem potom župnega urada na Robu, poslala vdovi Marolt, vas Marinček. Prejela sem od omenjene žene in od g. župnika na Robu pismo, da je denar prišel v prave roke. Ker je bil naslov malo pomankljiv, sem se zato poslužila župnega urada, kot ste zgoraj brali in poslala denar 23. januarja. Vem, dobila bi bila še več, če bi šla okolu po hišah, pa mi to ni bilo mogoče, ker imam veliko družino. Stroške s priporočnim pismom in pošto položnico je bil 41c. — Tem potom se prav lepo zahvalim vsem, ki ste pomagali, četudj z najmanjšim darom. — Vem, da ni to edini slučaj revščine v naši dragi domovini, kjer ima baje revščina svojo domovinsko pravico, zato naj bi tisti srečni ljudje, katere je Bog oblagodaril z nekoliko večjim premoženjem, storili veliko dobro delo s tem, da bi se tako le ob praznikih, za Velikonoč, ali za Božič, spomnili revštev v svoji lastni župnji v starem kraju in poslali kak znesek kar na župni urad. S tem bi napravili veliko veselja ostarelim in zapuščenim ljudem ter otrokom. Spomnimo se besed našega nesmrtnega svetniškega škofa Slovskega, ki je rekel, da ni srečen oni ki je bogat, ampak srečen je oni, ki malo ima, pa še od tega malega odtrga, da bližnjemu pomaga. — Tem potom se zahvalim urednicam dr. Katoliških borštnaric in članicam podružnice št. 3, SŽZ, ki so mi dovolile in vzbudjale, da sem nabrala omenjeno svoto, katero so darovali: Mrs. Mary Kolbezen \$1.00; po 50c so dali Mrs. Frances Raspet in Mrs. A. Gradišar; po 25c Mrs. Annie Robeda, Mrs. Christine Zupancič, Mrs. Mary Barker, Mrs. Gabriela Egan, Mrs. Gertrude Pipish, Mrs. Mary Trontel, Mrs. Frances Verbič, Mrs. Angela Krall, Mrs. Cecilija Bradish, Mrs. Julia Russ, Mr. in Mrs. J. M. Okicich, Mr. Anton Jamnik, Mr. Frank Skul, Mr. Joe Besal, Mrs. Rose Snider, Mrs. Rose Lesar, Mrs. Mary Krašovec, Mrs. Frances Novak, Mrs. Josephine Meglen, Mrs. Rose Ursick, Mrs. Joe Skerjanec, Mrs. Jennie Jarc, Mrs. Jennie Jamnik, Mrs. Anna Prince, Mrs. John Gruden; — po 20c Mrs. Jovana Starcer, Mrs. Mary Ogulin, Mrs. Josephine Strah, Mrs. Ana Krasovich, Mrs. Rosalia Kočevar, Mrs. Louis Erjavac, Mrs. Agnes Henigsman, Mrs. Mary Mišmaš, Mrs. Mary Tekavec; — po 15c: Mrs. Rose Simmony, Mrs. Mary Blatnik, Mrs. Justine Papish, Mrs. Annie Stazinski in Mrs. Mary Mramor; po 10c pa Mrs. Mary Prijatelj Mrs. Mary Fritzel, Mrs. Mary Stravia,

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Lep napredek

Cleveland, O. — Kakor se poroča, je bil tukajšnji zdravnik Dr. Rudolf Antončič, sin dobro poznane Antončičeve družine, pred kratkim imenovan za vodjo kirurškega oddelka bolnišnice v Louisville, Ky. To je najvišje mesto v kirurgiji. Mladi zdravnik je star šele 29 let. Zrastle je v fari sv. Vida in je pohajal v domačo farno šolo, odkoder je šel v East High višjo šolo in od tam na univerzo. Vedno se je odlikoval v učenju, zato ni čudno, da je tako kmalu prišel na tako važno mesto.

Vest iz domovine

Johnstown, Pa. — Tukajšnja rojakinja in naročnica Amer. Slovenca Bertha Pečjak, je prejela iz starega kraja žalostno vest, da ji je v Žužemberku na Dolenjskem umrla njena mati Marija Knoll. Rojena je bila pred 86 leti in zapušča enega sina ter eno hčer, tukaj v Ameriki pa dve hčeri, ki so omenjene v Mrs. Angelo Amigoni v Clevelandu. V Clevelandu tudi dve sestri in sicer Mrs. Nežo Perko in Mrs. Elizabeto Konik. Pokopana je bila 7. marca.

Rojenice

Milwaukee, Wis. — Pri družini Mr. in Mrs. Edwin P. Zaider, na So. 13th Street, so se zglasile vile rojenice in jim prinesle krepkega fantka. — Stopile so tudi k družini Mr. in Mrs. Joseph Sebantz in jim tudi prinesle luštnega fantka. — Družini Mr. in Mrs. Steven J. Jager so pa poklonile lepo punčko.

Nagla smrt rojaka

Ely, Minn. — Tukajšnji rojak Frank Delak, ki je bil zaposlen na nočnem delu v tukajšnjem rudniku, je dokončal svoj siht in ko se je preoblačil, da pojde domov, se je nenadno mrtev zgrudil na tla. Pokojni je bil star 50 let. Zapuščena žena, sina, eno hčer in 81 letno mater; dalje dva brata v Biwabiku, Minn. in neke še dve sestri v Ameriki. Doma je bil iz Ljubljane, kjer zapuščena sestro, v Beogradu pa brata, ki je vojaški častnik.

Mrs. Josephine Berglez, Mrs. Gertrude Muhič, Mrs. Mary Težak, Mrs. Mollie Jersin, Mrs. Lizzie Jalovec, Mrs. Mary Kočevar, Mrs. Karolina Bregar, Mrs. Mary Krašovec, Mrs. Margareta Kozjan, Mrs. Josephine Erjavac, Mrs. Josephine Janoski in Mr. Mark Okicich.

Tukaj slede zahvalna pisma, ki potrjujejo o sprejemu denarja.

Rob, 22. 2. 1939.

Velesposlovanja gospa! Podpisani vlyudno sporocam da sem prejel Vaše pismo (Dalje na 4. strani)

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(77)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je duhovnik Zytheb ves divji skočil proti Heleni z bodalom, da jo zakolje kot nevedno in neposlusno suznijo, je ona v smrtnem strahu pograbila za tečaj namizni vrč, ki je slučajno stal ravno pred njo na mizi. Ne menšč se za posledice, ga je z vso močjo zagnala v glavo duhovnika Zytheba.

Vrč je z vso silo priletel Zythebu ravno v čelo, da se je na mah zgrudil na tla. Ko je Helena videla, da se Zytheb ne gane, je spoznala, da ga je ubila. Kaj sedaj? — Helena ni dolgo pomisljala in dasi ni bilo mnogo upanja na rešitev, je vendar hotela poskusiti da se reši tega strasnega kraja.

Naglo se je sklonila k mrtvemu, mu vzela ključce in ostril meč, ter se napolnila po dolgem hodniku, po katerem je malo prej stopala za Zythebom. Končno je prišla do nekih vrat, pred katerimi je postala, boječ se, da ne zajde v novo past. Končno jih je odprla in na srečo, bila je v dvoranji.

Ko je Helena enkrat prišla v obredno dvorano, iz katere je bilo malo prej odšel Zytheb, je najprej pohitela h kletki, v kateri je bil zaprt Lavac. Ta jo je silno začuden pogledal, zlasti še, ko je videl, da ima cel sveženj ključev s seboj. Ni mogel ujeti, kako se je Heleni to posrečilo.

POZOR! Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naravnost počela, obnovi jo in pomagaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

PRVA NEDELJA V APRILU

Odkod pač pride, da tako lahko padeš v greh nazaj, ko si se z Bogom spravil in resno sklenil, da se pobojšaš? Ali morejo biti sklepi pobojšanja resni, če človek kljub njim vedno in vedno pada v iste grehe nazaj brez vsakega znamenja, da bi se bil res pobojšal? Človeška naravna slaboost in sila izpridene narave pri izkušnji gotovo ne moreta človeka zagovarjati, kajti volja ostane vedno svobodna, odločuje prosto in milost božja je močnejša od človeške slabosti s skušnjavo vred. Manjkati mora toraj le pri volji; ta ni dosti trdna in odločno resna. Ko bi bila volja neizprosna za pobojšanje, bi se morali kazati tudi sledovi takega pobojšanja. Gotovo ni ravno vedno dokaz, da kes in sklep pobojšanja nista bila morda resna, če človek zopet pade v greh. Stanovitno izvrševanje dobrih sklepov je namreč za stare grešnike, ki so se grehu že privadili, jako težavno. Ampak na vsak način tirja Bog, da se najmanj grehu stanovitno in resno ustaviš, in Bog mora to tirjati, ker je pravičen in svet; če pa iznova padeš pri vsi

resni volji za pobojšanje, padeš toraj bolj iz človeške slabosti, Bog enako rad odpusti, ker je neskončno usmiljen. Ako pa meniš, da nimaš potrebne moči niti za resno ustavljanje zoper greh, čemu ne prideš za pomoč k Onemu, ki je krepčal svetnike in bil moč vseh spokornih duš? Čemu se ne okleneš Onega, ki je izgnal sedem hudic iz grešnice, ki je dolgo živela v grešni navadi (Mark. 16, 9), ter jo izpreobrnil v veliko sveto Magdaleno? Njegov pravi poklic je bil, da poišče grešnike in jim ne samole odpušča grehov, temveč da jih obdaja tudi z močjo za daljni boj zoper greh. "Nisem prišel klicati pravičnih, temveč grešnike na pokoro (Mark. 2, 17)", pravi sam. Katere grešnike? Pač one, ki so v največji nevarnosti, da jih greh ne zasujni.

Skrbno se varuj, da ne padaš vedno in vedno nazaj v greh in da te zlo polagoma ne dobi popolnoma v oblast, ker greh je strašna sila. Mlado drevesce lahko izruvaš iz zemlje, starega drevesa pa včasih ne izkorenini niti sila viharja.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Se vedno več smrti kot rojstev Trst, 4. marca. — Lani je tržaški tisk v smislu fašistične populacijske politike zaradi zaznavanja rojstev v Trstu sprožil novo kampanjo; da bi ojačil med prebivalstvom voljo in smisel za ohranitev rodu. Listi so si tudi od nekaterih novih populacijskih ukrepov obetali znaten uspeh. Dejjansko se je v drugi polovici preteklega leta razmerje med smrtnimi primeri in rojstvi nekoliko zboljšalo. V prvih dveh mesecih t. l. pa je nastopilo novo močno nazadovanje rojstev, ki je dalo listom povod za prav ogorčene kritike. Dejjansko razvoj naravnega prirastka od meseca do meseca ni takega pomena, da bi bilo mogoče po njem sklepati na vitalnosti ali degeneracije prebivalstva. Tudi je treba uočiti, da je v zimskih mesecih umrljivost zmerom večja kakor v poletnih. Še posebej pa je letos v Trstu razsajala epidemija hripe, ki je tudi terjala nekaj žrtev. V prvih dveh mesecih tega leta se je v Trstu rodilo 623 otrok, umrlo pa je 868 ljudi, tako da je bilo slednjih za 245 več kakor novorojencev.

postaja zmerom bolj nujna obnova kolektivne zavesti, da jo bo treba vzbuditi v vseh in v vsakem posamezniku če naj se Trst za vse čase ne odreče svojim duhovnim in materialnim tradicijam.

Prememba imen krajev

Da boste znali morebitne prihodnje dogodke o katerih bo poročalo italijansko časopisje, postaviti v pravi kraj, je potrebno, da veste tudi za zadnje spremembe krajevnih imen na Primorskem. Če ne, se utegne zgoditi, da niti za dogodke v vaši neposredni bližini ali vsaj v vam prejšnjih krajih, ne boste vedeli, ker se zdaj ti kraji imenujejo drugače. Naj navedemo nekatera nova krajevna imena: Gora Peč, na italijansko-jugoslovanski meji je dobila ime "Monte Forno", nekdanje Cerčno se zdaj več ne imenuje "Circhina", pač pa "Pieve", Bukovje nič več Burcuie, pač pa Faggeti (faggeti pomeni v italijanščini bukev), Bukoviča za Drago je zdaj Faggeto in Valone, Podbukovo na Cerkljanskem — Pie di

Faggeto. Če pa se bo odslej naprej kaj zgodilo v Aquilli, vedite, da je bilo to v prejšnjih Zavljah.

Brezposelnost

Najhujši udarec, ki more zadeti delavske družine, je gotovo brezposelnost. Če ni dela, ni zaslužka, posledica tega pa je še večja beda kot sicer. To so morale okusiti tudi številne družine, katerih reditelji so bili do pred kratkim zaposleni na veliki žagi v Ajdovščini. Žaga je last lesnega industrijalca Rizzata. Največ delavcev iz Ajdovščine je bilo zaposlenih ravno na tej žagi. Zdaj pa je Rizzato nenadno ustavil obrat, vsi delavci pa so bili istočasno odpuščeni. Ljudje vse mogoče ugibajo, kaj bi utegnil biti vzrok za ustavitev tega obrata. Ustavitev je prišla nenadno, saj ni bilo prej ničesar slišati o tem, da bi žaga oziroma njen lastnik stal na slabih nogah. Razumljivo je, da se za to stvar najbolj zanima tisti, ki so bili odpuščeni in so ostali s svojimi številnimi družinami brez zaslužka. Bog daj, da bi bilo res tako, kakor večina teh delavcev misli, namreč, da je ta ukinitvev dela le začasna in da bodo v kratkem spet lahko na tej žagi kaj zaslužili.

KRATKE NOVICE

Utonil je v Idriji rudar France Pavlovič, star 42 let iz Idrije. Njegovo truplo je voda naplavila na obrežje po 2 dneh. Ni znano, v kakšnih okoliščinah se je nesreča zgodila. Očitno je mož padel z neke brvi v vodo in utonil.

V Sežani je doslej upravljaj občino kot izredni prefekturni komisar posestnik Anton Gerbelj. Te dni je bil imenovan za rednega podestata.

Gorica. — 18 letni Simič Konrad je padel z motornega kolesa in se močno pobil. V bolnišnici so ugotovili, da ima težke rane na glavi in morda pretresne možgane.

Svetogorska nedelja. Goriški nadškof je odredil, da se je moralo 19. febr. po vseh cerkvah nadškofije pobirati prostovoljni prispevki za slovesnosti ob 400 letnici svetogorskega Marijinega svetišča.

Nov župan. Za župana (podesta) na Dobrovem v Brdih je bil imenovan fašist Ulrik Russian. Županstvo Dobrovo obsega celotna zapadna Brda.

Sibenik. — Umril je Ivan Strniša upokojeni železniški uradnik, ki je pred vožnjo služboval več let v Trstu in bil zelo znan v narodnih krogih.

Trst. — Oglarju Ribariču je tat odnesel pri belem dnevu za 10.000 lir zlatnine in drugih dragocenosti.

ENKRAT BILI EDINI

Člani obeh delavskih organizacij, federacije in CIO, so enkrat složno skupno nastopili, namreč ob stavki hotelskih uslužbencev v Washingtonu. Gornja slika kaže, ko so neki hotel piketirali istočasno člani obeh organizacij.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Podlegel

Nevarno se je ponesrečil v Delnici ob Dravi 41 letni posestnik Ivan Rabič. Podiral je drevo, ki je padlo nanj in ga pod seboj pokopalo. Iz pod težkega bremena ga je rešil sosed, ki je slišal obupne kliče na pomoč. Prepeljan je bil v mariborsko bolnico, kjer zaradi notranjih poškodb umrl.

Velika gostija

V vasi Svilošu pri Mitrovici je bogati kmet Pajo Krizov oženil svojega sina; ob enem je bila tudi poroka njegovih hčere, ki se je poročila v vas Lug. Na svatbo so prišli kmetje iz obeh vasi, ki so bili imenitno pogosto. Juho so skuhalo iz 200 kilogramov mesa, za potice so porabili 600 jajc in 90 kg sladkorja; zaklali so 90 kokoši, več svinj in ovac, Popili so 1300 litrov vina in 300 litrov žganja.

Z avtom v hišo

Avtobilu nekega celjskega trgovskega podjetja je na cesti iz Radmirja proti Gornjem gradu v Urhov klanec odpovedal motor in tako se je težak avto z vso silo zaletel v Marjančnikovo hišo, da je podrlo celo srednjo levo steno in eno stransko steno. Na srečo so se otroci, ki so bili v sobi, nahajali v drugem kotu in tako ni bilo človeških žrtev.

Dve nesreči

Alojz Klančnik, 18 letni ključavničarski pomočnik iz Lok pri Mozirju je nesrečno padel s kolesa in so ga morali zaradi poškodb odpeljati v celjsko bolnico. — Istotako

je morala v celjsko bolnico tudi 36 letna rudarjeva žena Cecilija Kovačičeva v Hudi jami nad Laškim, ki je doma padla po stopnicah in si zlomila več reber ter dobila pri tem močne notranje poškodbe.

Jubilej

V vasi Gornje Vrhpolje, pri St. Jerneju na Dolenjskem je slavil zlato poroko g. Jože Kos, ki je bil rojen v Loki v novomeškem okraju in si je pred 50 leti v Gornjem Vrhpolju kupil hišo. Ob enem je slavil tudi 80 letnico rojstva.

Novo bolnišnice in šole

Kakor se poroča bodo v vrbaski banovini, nekdanja Hercegovina, zgradili 47 novih šol in deset bolnišnic. Z delom lepo napredujejo.

Žalosten konec uglednega posestnika

Iz Trojan poročajo, da se je tam v svojem mlinu obesil 59 letni Janez Kokole, po domače Priman iz Orehovice. Vzrok, kolikor se je dalo ugotoviti, je neka večja lesna kupčija in pa družinske razmere. Kokole je bil bogat posestnik in mlinar. Bil je še samski in se je nameraval po Veliki noči poročiti. Takoj po oni lesni kupčiji je pa začel sobi, nahajali v drugem kotu in tako ni bilo človeških žrtev.

Ogenj

Na Stari gori ob severni meji pri St. Ilju je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Josipa Reimana. Škode je okolu 25.000 dinarjev.

Beseda o tem in onem

DROBTINE O TISKU

Piše: Andrej Tomec

Kjer katoličani niso pripravljene žrtvovati nekoliko denarja za katol. tisk in skrbeti za njega moč in vpliv, ki je potreben da se zavarujejo z njim pred svojimi sovražniki brezverci, da jih ti ne prehitijo, ne nadvladajo in zaslužijo, naj pa bodo pripravljene žrtvovati vse, kar imajo in posedujejo, vse, kar jim je drago in sveto svoje imetje, svobodo, pravice, svote cerkve, šole, svoje duhovnike in redovnike, učitelje in učiteljice bolnišnice, vse kulturne in dobrodelne zavode, organizacije in vse svoje katoliške naprave — nazadnje celo svoje življenje, ako ne bodo hoteli zatajiti svoje vere in svojega Boga.

Ali ne vidimo kako se katoličanom godi povsod, kjer jih dobijo v svoje roke verski sovražniki bolševiki in komunisti, kako jim vse vzamejo in uničijo, razdejajo, kako svoje žrtve mučijo in morijo?

In vse to samo zato, ker so zanemarjali svoj katoliški tisk in niso hoteli zanj nekaj malega žrtvovati. Ali se ne bomo mi iz nesreče drugih nič naučili in se vendar enkrat začeli bolj zanimati za katoliški tisk in bolj zanj skrbeti? Ali hočemo tudi mi skusiti isto, kar jih je že toliko skusilo in jih skusi raje, kot da bi se tega izognili, ko se lahko izognemo? Ali hočemo tudi mi raje vse zgubiti, kakor le nekaj malega žrtvovati?

Kakor sami hočemo. Kričeča in zanimiva izložbena okna so vabilo v trgovino kričeči in zanimivi naslovi spisov so privlačno vabilo k čitanju istih.

Zato je mnogokrat uspeh spisa bolj odvisen od njega naslova, kakor od njega vsebine, ker vsled vabljivega naslova ljudje raje kaj naročijo, raje in temvečjem številu čitajo.

Zato mora biti pisatelj in založnikov namen dati spisom take naslove, da bodo tudi ti pripomogli k temvečjim uspehom dobrih spisov.

Ljudem, kateri naročajo in podpirajo veri sovražne liste, bi se pravzaprav ne smelo deliti sv. zakramentov, ko jih posredno zasmehujejo in se iz njih norčujejo stem, ko naročajo in podpirajo protiverske liste, ki so polni sovraštva do vere in vsega, kar je z vero v zvezi, ko naročajo in plačujejo zasmehovanje in norčevanje, zmešenje, sramotenje in napadanje sv. zakramentov, službe božje, verskih opravil, verskega življenja, verskih resnic in nauk.

Ce jim je mar da vero in sv. zakramente in hočejo iste vredno prejemati, čemu se pa potem soudeležujejo zasmehovanja in norčevanja iz istih? Zakaj podpirajo protiverski tisk, da o sv. zakramentih, posebno o najsvetejšem zakramentu presv. Rešnjega Telesa, tako zaničljivo in bogokletno piše, da je vernega katoličana strah kaj takega slišati, kaj se le istega

biti sam soudeležen in sokriv. Soudeležen in sokriv tega je pa vsakdo, kdor protiverski tisk podpira.

Ce jim pa ni mar za vero in ujuna najmenitnejša opravila, presvete daritev in sv. zakramenti in naročajo in podpirajo protiverske liste, da vse to sramotijo in napadajo, čemu pa potem še kaj na vero dajo, čemu se potem še vdeležujejo službe božje in čemu še potem prejemajo sv. zakramente in čemu se potem vsega tega še držijo — če jim je pa na drugi strani na tem, da s svojo naročnino za protiverske liste istim omogočijo, da se iz vsega tega norčujejo, da vse to zasmehujejo, smešijo, sramotijo in napadajo?

Čudno in nerazumljivo katoličanstvo premnogih je to, imeti vero za najdražjo svetinjo, a jo ob enem imeti tudi za nekaj kar je treba da se od strani protiverskih listov napada, za nekaj, proti čemur se je treba tudi bojevati!

Ce ti je kot katoličanu kaj za vero, nikar ne naročaj protiverske liste, ki vero zaničujejo, preganjajo, napadajo in sramotijo in z njo vred tudi tebe samega. Ce ti je za sv. zakramente, ne podpiraj protiverskega časopisja in ne daj, da bi s pomočjo tvojega denarja sramotili in smešili sv. zakramente. Ce ti je mar za sv. mašo, nikar ne podpiraj protiverskih listov, ne delaj si sramote, da bi trpel v svojih hiši list, ki se drzne iz najsvetejših daritev norčevati in jo imenovati "hokus pokus" (ali "Rokus pokus") t. j. komedijo. Ce ti je kaj za katoličanstvo sploh, pusti protiverske liste in ne omadežuj svojega katoliškega imena, ne omadežuj svoje časti, na katero moraš kot katoličan ponosen biti, stem, da bi naročal, čital in podpiral protikatoliške liste, ki so tvoji in tvoje vere največji sovražniki.

Oni, ki hočejo biti oboje, katoličani in naročniki protiverskih listov, so ljudje, ki se jim ne studi jesti iz skled, v katero ne le pluvajo, temveč še nekaj drugega grjeja delajo, kar se v olikani družbi navadno ne imenuje.

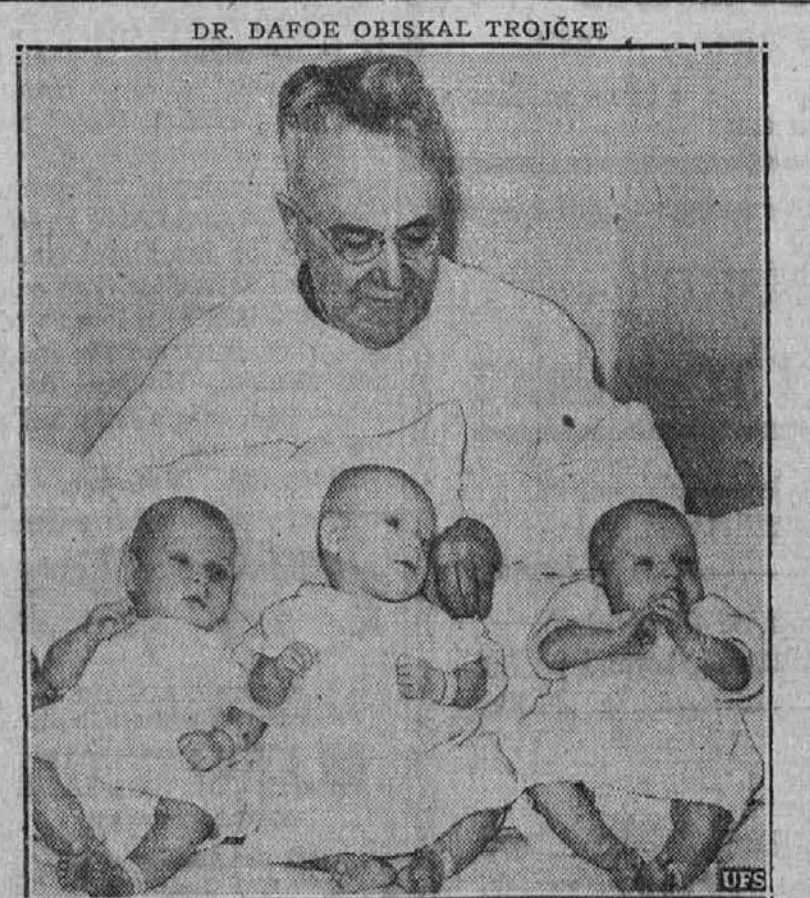
Podpirati katoliški tisk je večje važnosti, kot zidati in podpirati cerkev, ker cerkev brez katoliškega tiska je kmalu brez pomena, ker se brez njega vera ne ohrani in pred uničenjem od strani protiverskega tiska ne obvaruje, ko je pa in kjer je vere konec, pa tudi cerkve potreba ni.

Tisk je, ki vero zatira in vničuje, tisk je, ki vero brani, varuje, širi vtrjuje in ohranjuje.

"Na papirju", je rekel sloveči pisatelj Alban Stole, "se dandanes vojskujejo nebesa in pekeli".

Zato so tisti, ki podpirajo katoliški tisk, na strani nebes v vojski proti peklu in tisti, ki podpirajo protikatoliški tisk, so na strani pekla v vojski proti nebesom.

Na kateri strani si ti?

Dr. A. R. Dafoe, ki oskrbuje Dione petorke in je eden njih varuhov, je ob svojem nedavnem potovanju v Ottawo gibal tamkaj trojke, Gladys, Grace in Gail Biron, ki so bile rojene 7. decembra 1938.

Za Velikonoč

se vsakdo spomni svojih domačih, s kakim darom za pihu. — Mi pošljamo denarne pošiljate v stari kraj točno in zanesljivo. Prejemniki dobijo denar na dom po pošti brez kaknega odbitka.

VČERAJ SO BILE NAŠE CENE:

Za \$ 2.45.....	100 Din	Za \$ 6.30.....	100 lir
Za \$ 4.75.....	200 Din	Za \$ 12.00.....	200 lir
Za \$ 7.00.....	300 Din	Za \$ 29.00.....	500 lir
Za \$ 11.00.....	500 Din	Za \$ 57.00.....	1000 lir
Za \$ 21.50.....	1000 Din	Za \$ 112.50.....	2000 lir
Za \$ 42.50.....	2000 Din	Za \$ 167.00.....	3000 lir

Za pošiljate v ameriških dolarjih je poslati: Za \$5.00.....\$5.75; za \$10.00.....\$10.85; za \$15.00.....\$16.00 in za \$25.....\$25.25

Vse pošiljate naslovite na:

JOHN JERICHI

1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Zanesljivo — moderno — zmerno ZOBOZDRAVNIŠTVO

DR. JAMES W. MALLY

— SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK —

6411 St. Clair Avenue (Slovenski Narodni Dom)

CLEVELAND, OHIO

GUZAJ

LJUDSKA POVEST

 Spisal
JANUŠ GOLEC

Prvo pismo nosi naslov: "Preljubeznivi moji vsi dobri ljudje!" Pismo začenja: "Jaz Franc Guzaj (pisano je Guhsaj) vam pišem vsem skupaj eno besedo prijateljem kakor sovražnikom, ker vsi dosti govorite od mene. Najpopred pa prosim vse skupaj, ne zaničujte mojih staršev, ker oni so me zmiraj lepo učili in niso nič krivi, da sem jaz tako daleč padel. Žalujejo vsi za menoj.

Moja zlata mati toči bridke solze — krave solze. Iz srca mi je žal, da sem jaz moji dragi — zlati materi in mojemu očetu srce ranil in solze iz njihovih oči prešal in da čisto po nedolžnem toliko zavoljo mene žalosti in zaničevanje trpeti morajo. Žandarji jih nadlegujejo, a jaz ne grem nič domov. Rad bi mojo žalostno mater še videl in objel, a jaz nočem mogega življenja tako daleč na vago dati, ker vem, da žandarji noč in dan tam stojijo. Pa najle stojijo, saj so sami uržoh, da imajo toliko potov za menoj, pa jih še imeli bojo, zakaj me niso na miru pustili. Zleht jeziki so me dolžili, da sem krave drl, a jaz nisem nobene."

Toliko dobesedno iz Guzajevga pisma, da lahko presodijo čitatelji iz navedenih vrst: kako srce je imel tolovaj do staršev in kako slovenščino je pisal.

Dalje opisuje v prvem pismu, kako je bil obsojen po krivici na 7 let in 5 mesecev ter pravi, da te krivice ne bo pozabil ali odpustil oblasti nikdar. Opisuje, kako se mu je godilo v ječi, kako je kahal ogenj maščevanja do vseh tistih, ki so zakrivali, da je bil obsojen. V ječi je tudi sklenil, da bo počakal z osveto tako dolgo, dokler mu ne umrjejo starši, katerim ni hotel delati sramote, a so ga prisilili na grozno pot maščevanja predčasno 'Fanghundi' (žandarji).

Nato našteva imena šentjurčanov, ki so ga dolžili, da jih je okradel, a jih ni. Na te pošilja v pismu vse gromske strele. Posebno preklinja nekega Žandla, Krofliča in Sireca, katerega imenuje, da je trški bik. Ta Sirec bi rad vtaknil Guzaja na vsak način zopet v ječo, ker hoče zaslužiti Judežev denar in piti na Guzajevo kožo. In ravno Sirecu obeta in prisega, da mu bo posvetil na njegovem lastnem domu na nos skozi okno s tako, ki ima dve luknji. Sireca tudi dolži, da je on zakrivil, da so prijeli Guzajevga očeta pri Sv. Ani, ga odgnali na sodišče in ga tamkaj obsodili po nedolžnem.

Maščevanje obljublja v prvem pismu tudi šentjurskemu doktorju, ki nanj ščuje ter pošilja žandarje. Našteva še imena vseh onih šentjurčanov, ki so baje zakrivali, da je zašel na kriva pota, tem se mora osvetiti in jih poslati v grob. Vsem drugim ne bo storil nič žalega. Osebito so lahko brez vsake bojazni ženske ter otroci. Obširno opisuje, kako vodi za nos žandarje, ki stikajo za njim povsod, le tamkaj ne, kjer se nahaja v resnici. V Gradec in na Dunaj se vozi ter zapravlja denar, ki ga je nagrabil iz vreč skopuhov in ljudskih pijavk.

Za tem sledi njegova izpoved o popolnem brezverstvu in preko ene cele pole zmerja duhovnike, katere bi on vse povedal, ako bi mogel. Ravno v tem delu pisma je nagromadenih toliko tolovajske in peklenjske surovih psolv, kakor jih je redko

slišati, nikdar ne čitati. Ko je izlil žolč preko duhovščine, se zopet loti žandarjev. Glede teh piše, da bi naj solnce otemnelo, zemlja bi se naj zdrobila v prah in ob takih prizorih bi naj poginili orožniki z vsemi oderuhi in debeluhii vred. Ob koncu prvega pisma še pravi, da je pisal glede žandarjev do samega cesarja, pa so pismo prestregli in je na okrožnem sodišču v Celju. Zagotavlja, da bo pisal drugemu na 15 polah, se peljal z njim na Dunaj in ga oddal tamkaj, da bo prišlo sigurno na pristojno mesto. Žandarji ga še bodo pomnili, kakor hitro se bo izvežbal popolnoma v črni umetnosti, na katero se že razume, a hoče postati mojster.

Prvo pismo je sklenil s: Srečno, z Bogom!

Drugo Guzajevo pismo je veliko krajše od prvega in brez naslova. Začne popisovati, kako so razpisale oblasti na njegovo glavo 150 gld. Zmerja oblast, ker ga je ožigosala kot razbojnika, to on ni, ker še ni pričakal nobenega ob cesti in ga oropal. Trdi, da je od Vseh svetnikov do tedaj, ko to piše, obiskal samo dva ptiča in ju oskubil nekoliko. Oba sta bila še dokaj pernata, ju ni oropal, ampak okradel na tihem. Zjutraj sta šele spogrešila denarno perje, a tedaj je bil on že v bližini Maribora.

Na Jezercih (med župnijama: Slivnica in Dobje) so ga dolžili, da je napravil "falš kontrolkt", a ni. Kačerjeva Mica na Jezercih ni boljšega vredna nego "falš kontrolkta", ker njena kočja je Guzajeva last in on bi tisto Mico razsekjal na drobne kosce radi nezvestobe, ako se kje srečata. Na dušo in smrt se zaklinja, da ni bil v fari Dobje že celih 18 let in najmanj pa v tistih prokletih Jezercih, katere naj ubije gromska strela. Jezerc ne bo videl nikdar več. Nikoli pa si ne bo oskrnil oči s pogledom na tisto prokletu suho Mico, ki mu je tolikanj prisegala zvestobo, a ga je v istini prevarila po habje.

Drugo pismo sklepa z željo, da bi živel rad tako dolgo, da bi gledal pred seboj celo vojaško kompanijo in bi se poskusil s pravim sovražnikom. Glede poveljevanja se ne boji on nobenega avstrijskega stotnika, še obersta ne!

To pismo zaključuje žalostinka na uboge kmete, katere odira gosposka z davki in vendar živi ne morejo pod zemljo. Gosposka si sama redi sovražnike in ravno ti jo bodo ugonobili. Siromak je prisiljen, da krade in ropa. Eni imajo polne mize najboljših jedi, druga reva se spravi spat s teščim želodcem.

Drugo pismo konča brez pozdrava.

Tretje pismo je naslovljeno: "Dragi vsi moji prijatelji!" Tem svojim prijateljem, katerih je dosti in ki pravijo, da on ni kriv vsega, česar ga dolžijo, prav imajo in on jim zagotavlja, da jih ljubi, čeravno jih pozna le malo. Prijateljem, ki njega prav sodijo, naj rodi zemlja prav obilno, žitno polje ter vinske gorice naj razveseljujejo njihova srca, ker so poštene in veselja ter radosti vredni.

(Dalje prih.)

ŠRITE AMER. SLOVENCA

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani)

In včeraj: to je 21. februarja, tudi vsoto 636 Din; danes sem izročil vdovi Marolt imenovano vsoto, kar potrjuje priložena zahvala.

Vdova Marolt se je prej pisala Adamič; njeni starši so se priselili iz Bančevega (župnija Lašče) v robarsko župnijo. Lansko leto ji je umrl mož in tako je ostala sama s šestimi otroki, najmlajši še ni dve leti star; bila je res pomoči potrebna.

Najlepša hvala vsem darovalcem. Bog plačaj!

Spoštovanjem

udani

Skobe Ign. župnik

Jaz podpisana vdova Marolt Jožefa iz vasi Marinčki sem danes to je 22. febr. potom župnijskega urada v Rotu prejela vsoto 636 Din.

Vsem neznanim blagim dobrotnikom in dobrotnicam v Ameriki, ki so mi prišli s tako lepim darilom na pomoč, se najprilicneje zahvalim; zahvalim se še posebno nablranki svoji nekdanji prijateljici Ani Gradišar rojeni Zakrajšek.

Bog bodi vsem najboljnejši plačnik.

Jožefa Marolt rojena

Adamič

Mrs. A. Z. Gradišar

Listnica uredništva:

Vse one, ki zbirajo za razne kakoršnekolik namene v starem kraju ali tu bodi povedano, da stem, da v listu objavljajo imena darovalcev, samo po nepotrebnem prostor trajajo v listu. Tisti, ki darujejo za kake reveže ali druge potrebne namene menda ne prispevajo darov samo zato, da bi se potem njih imena v listu bliščala. Pa naj bi že bilo, ko bi bilo v listu prostora dovolj. Toda ravno tega manjka in mesto, da bi objavljali kake zanimive druge stvari, pa se polnijo kolone z imeni in zahvalami. Ta razvada se je prav tako razširila, kakor preje objavljane zahval za razne "partije". Primorani smo bili, da smo začeli zahvale za "partije" objavljati le proti plačilu. Zgleda, da bo treba tudi za take objave napraviti nekaj takega. Za naprej bomo objavljali le splošne zahvale. Imena darovalcev pa črtali. Če pa kdo želi objavo imen, se bodo take objave smatrale kot oglasi.

REDKA PRILIKA

se nudi, da si nabavite hišo, ki bo vam nosila lepe dohodke. Proda se vam trinadstropna hiša odspredaj s šestimi stanovanji in dva nadstropna zadaj z dvema stanovanjema, vse v enem poslopju. Zidana hiša. Vsa stanovanja stalno oddana in nosijo dobre dohodke. Lepo dekorirana in cementiran basement. Proda se zelo poceni. Hiša se nahaja na 2031 W. 23rd St. — Za nadaljna pojasnila se obrnite na:

PAUL DOBBERSTEIN

3635 West Cermak Road, Apt. 115 Chicago, Ill.
Tel. CRAWFORD 6229. Po 6. uri zvečer.

300 svetih maš letno

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zvezde za Afriko". Člana rina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov: DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afriške misijone, 3624 W. Pine Boulevard, St. Louis, Mo.

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN KONTRAKTOR
3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.
Telefon Calumet 6509

GRADIMO

nove hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

Pomlad je tukaj!!

Vaši domovi mogoče potrebujejo nove strehe, mogoče delne poprave na isti. Mi izvršujemo zanesljivo vsa strešna (Roofing) dela. Izvršujemo tudi vsa kleparska dela vse vrste. Napravimo vam nove zlebove in vsa pleharska dela, kakoršnekolik rabite. Vsi naši delavci so zavarovani, kar vas varuje pred veliko odgovornostjo, če se kdo ponesreči pri delu na vaši hiši. Vprašajte nas za ceno za vaša strešna dela. Nasvete in cene dajemo brezplačno. Pokličite nas, da vidimo, kakšna popravila rabite.

S. C. Lesniak

ROOFING & SHEET METAL WORKS
1802-6 West 18th Street, Chicago, Illinois
Tel. CANAL 0569

SLOVENSKE

velikonočne razglednice

Krasne večje oblike z jako lepimi slikami in s tiskanim slovenskim pozdravom, v kuvertah 10c. komad

Navadne slovenske razglednice (dopisnice) z lepimi velikonočnimi slikami, komad po 5c.
Ducat 40c.

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trank

Židane volje.

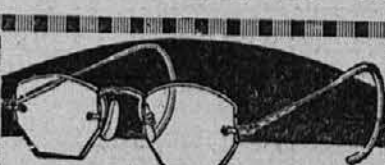
Zdi se in izgleda, da je g. Geo. Witkovich na konju in židane volje. Sicer so ga v Chicago vprašali: "Kje pa ste prej bili, ko smo mi ledi no orali?" ampak z odgovorom so morali biti zadovoljni in prikimali. Zdjaj smo pri zedinjenjih. Njih zadeva. Jaz morem in moram videti le moči, ki so nam katoličanom v slovenski Ameriki hudo nasprotno, ko, kakor sami pravijo, ne gre morda le za kake materialne zadeve, temveč stremi zedinjenje po okrepitevi idejnih moči, in kaj takega ne bom hvallil, ali celo priporočal, dasi sem za vsako pametno zedinjenje. Bomo videli. G. Geo. Witkovich pripoveduje, da je bil v Chicago in tam, kjer so ga dozdaj malo čez rame gledali, ampak stiskali so si roke, vse je bilo O. K. in izgledi so najslajnejši. Faktas to fakta.

Drugo pripombo imam. Da so bili uljudni, vse razkazali, stisnili roko, niso pozdravili s kakim revolverjem, ... vse to je O. K., saj smo civilizirani, in ne več morda samole v džungli. Ali so samole le lepi in uljudni in civilizirani maniri? Tudi to utegnemo kmalu videti. Zedinjenja? Kakopak. G. Geo. Witkovich, in naj bo na to malo ponosen, je med raznimi naprednjaki nova zvezda. Še celo nekim katoličanom piha hudo na duše. Kot organizacija socialisti nekaj nikamor ne morejo, ker se ljudje radi obračajo do novih zvezd. To je povsem naravno, in socialisti niso ravno na glave padli. To je tok in duh časa in predvsem nekaj povsem človeškega. Socialisti in še drugi naprednjaki morajo najmanj biti zelo previdni, da jo ne polomijo, in bi jo ovčice ne udarile za novo zvezdo in pustile hlev prazen. Zedinjenje. Nova zvezda poudari, da gre za ideje. Gotovo. Ampak idejno so skupaj, socialist, naprednjak, komunist, vsi so materialistični idej, le pri taktiki so si navskriž. G. F. Krže vidi in gleda le na materialno stran zedinjenja. G. Witkovich meni, da se materialna stran ne da ločiti od idejne, in bo na pravem. Ampak prav materialna stran utegne igrati, kadar dospejo na praktična in trda realna tla, važno vlogo. Več ne rečem, ker nočem iti med slabo zapisane preroke.

Vsekako je g. Geo. Witkovich na konju, ker nova zvezda, in lahko židane volje, saj grejo z njim in za njim celo hudo samosvoji Hrvatje.

Filološka, jezikoslovna ali lingvistična ugibanja.

Bolj za kratek čas. Politika in še marsikaj je suhoparna roba. Jezik je živ. Najprej smo pri Ukrajini, Hitler tudi, in to je aktualno. F. K., moskovski dopisnik "Napreja", piše o Ukrajini. Ako je tako, saperlot, še jaz bi šel tja, ko bi ne bil fajmošter, ker o kaki fajmoštriji ni ničesar v dopisu, dasi je drugo vse naravnost sijajno. Upajmo, da je drugo pač, fajmoštrija naj pa gre žabam pet.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

naj naštevam? Amerika je palček napram "cvetoči Ukrajini". Vse piramidarno. Ukrajinske mladine ne mučijo problemi brezposelnosti in bede. Ukrajince, (ali — cev) ne mučijo vprašanja bodočnosti, starosti, obstanka. Delo in zaslužek, plačan počitek, zavarovanje za bolezen, nezgoda, starost jim garantira ustavnost. Ogladalo rastočega blagostanja so cvetoče kulturne institucije sovjetske Ukrajine. Pred oktobersko revolucijo ni bilo v Ukrajini niti ene državnne šole z ukrajinskim učnim jezikom. Vsiljevali so Ukrajincem ruski jezik. Danes 21.856. šol, 181.507 učiteljev. Analfabetov ni več". Itd. itd. Fenomenalno pač in vse. Ukrajinci morajo biti res čudaki, da nekaj škilijo za lastno Ukrajino pri takem sovjetskem raju. Kaj naj jim Sovjeti še dajo? Pa ni to, da nergam. Jezik je. Brai in čital sem, da so Ukrajinci ustanovili Moskvo in vse, kar je ruskega. Ali tudi nov jezik, da jim ga je carizem vsiljeval? Tu utegne biti nekaj tiste slovenske in trimoglavne razlikovalnosti, ko pravi eden Kiev, drugi pa Kiov. To je, da pišem.

Pri nas v Bačah na Koroškem pravimo "kaj", na Brnci, eno uro proti zapadu, pravijo "koj", in v Borovljah ali na Pečnici, uro proti vzhodu, pravijo "aj". Kadar pridejo na Koroško Sovjeti z vsemi kdlosalnimi pridobitvami, bodo v Bačah poučevali v "kajščini", na Brnci v "kojščini", in na Pečnici v "ajščini". Potem so na Koroškem še Zilani, Rožani, Podjunci in okoli Pliberka neki "Mosvarji". To bo — jezikov! Skoroda žal, da Sovjetov še ni, ker zdaj je tam le Hitler in v šolah je figovščina. In drugi Slovenci. Menda so jim vsilili doleniščino pa bi lahko zdaj vsaj v svobodni Jugoslaviji poučevali v gorenjščini, notranjščini, belokranjščini in črnokranjščini in štajerščini in perlekjuščini in prekmurščini in ... ker vse to so različni jeziki, in svobodo pri jeziki bodo prinesli šele — Sovjeti. Da ne zabim kočevarščine, in ko gleda Hitler iz Karavank v Laibach na uro, utegne priti še do "krai-neriš šprahe", pa bo lahko prišlo tudi do figovščine, kakor na Koroškem, ako menda Sovjeti ne pridejo že. jutri. Včeraj je bil — pust!

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939,

in sicer obe vrsti

Blaznikovo

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga. Vsak komad stane 6 poštino vred

25 centov

Naročajo se od:
KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriškikh Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET 1849 West Cermak Road,
Chicago, Illinois